

**Klima og Natur
Gladsaxe Kommune**

Rådhus Alle 7, 2860 Søborg

Telefon: 39575921

Mail: natur@gladsaxe.dk

01-12-2020

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 og § 18 til etablering af naturlegeplads i Aldershvile Slotspark

Gladsaxe Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelsesloven¹ § 16, stk. 1 og § 18, stk. 1 til etablering af naturlegeplads i Aldershvile Slotspark.

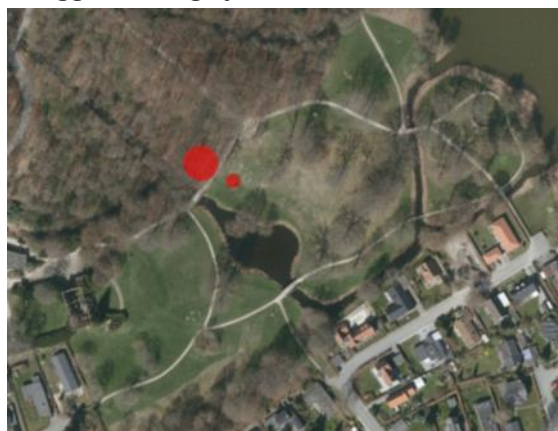
Dispensationen fra §16, stk. 1 og § 18, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven (NBL.) gives jf. § 65, stk. 1 og stk. 2 i samme lov.

Afgørelsen offentliggøres på Gladsaxe Kommunes hjemmeside www.gladsaxe.dk/natur den 01.12.2020. Afgørelsen annonceres desuden i lokalavisen.

Afgørelsen har været forelagt miljøudvalget i Gladsaxe Kommune 30.11.2020.

Projektområdet er omfattet af fredningen af Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser af 26.6.2013.

Til afgørelsen er knyttet en række vilkår, jævnfør afsnit herom.

Beliggenhed og ejerforhold

Naturlegepladsen ønskes placeret på dele af matr.nr. 14bt Bagsværd i Aldershvile Slotspark. Slotsparken ejes og forvaltes af Gladsaxe Kommune.

Figur 1. Aldershvile Slotspark med indtegnat projektområde umiddelbart efter "bryllupsbroen"

¹ Lov om naturbeskyttelse. Miljø- og Fødevarerministeriets lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019

Baggrund og projektindhold

I plejeplanen for området er det formuleret, at den eksisterende legeplads kan udvides og fornyes med naturlegepladskarakter. Den eksisterende legeplads (placering A på bilag 1), der består af to vippehøns, ligger på plænen tæt på slotsruinen.

En attraktiv legeplads skal kunne udfordre og motivere til leg og bevægelse. Den eksisterende legeplads ligger på plænen tæt på slotsruinen, og mulighederne for at udforme en attraktiv legeplads er begrænset, blandt andet af hensyn til indkig til fortidsmindet og fredningens landskabelige hensyn. Desuden ligger den i fuld sol, hvilket ikke altid er ønskeligt for brugerne af legepladsen. Forvaltningen har derfor peget på en mulig alternativ placering i og ved skovbrynet tæt på den nordlige betonbro, se placering B på bilag 1 og eksisterende forhold på bilag 2. Her vil det være landskabeligt muligt at udforme en legeplads, som indeholder højere elementer som for eksempel tårne. Legepladsen er projekteret med et areal på ca. 320 m², hvilket er en legeplads af mindre størrelse. Faldunderlaget af barkflis udgør i alt ca. 180 m² af arealet. Det har også været et krav i udbudsmaterialet, at legeredskaberne skal have en lethed i konstruktionen og et arkitektonisk udtryk, domineret af lodrette træstolper, der falder godt i, med skovens søjlehal af lodrette stammer. Målet har været, at legepladsen kan falde ind i skovens karakter uden at blive for dominerende. Den ønskede placering muliggør, at indblikket til slotsruinen, der er et fredet fortidsminde, også sikres.

Fordelene ved den foreslåede placering er, at der både er sol og skygge i området, og at der er mulighed for både at bygge højt i skovbrynet mellem træerne og lavere på græsset, uden det skæmmes parkens landskabelige værdier. Den ønskede placering er desuden længere fra beboelse, hvilket giver mindre støjgener. Der er ofte arrangementer ved selve slotsruinen, hvorfor en legeplads tæt på denne ikke er hensigtsmæssigt.

Legepladsen placeres mellem de eksisterende træer i skoven (bilag A) og der skal ikke fældes træer i forbindelse med opførelsen. Legeelementerne punktfunderes således at træernes rødder skånes mest muligt. Placeringen af legepladsen inde i fredskoven har dog den konsekvens, at træerne ved legepladsen ikke må være risikotræer. Den zone hvori Gladsaxe Kommune vurderer tilstedeværelsen af risikotræer, udvides derved længere ind i fredskoven. Ved stien findes en eksisterende stående død stamme, hvor der udskæres en fugl.

Forslagets primære legeredskab er et klatrestativ 'reden', med forskellige op- og nedgangsmuligheder, der understøtter forskellige legefunktioner. Den højeste gulvhøjde er ca. 3,5 m over terræn med en værnøjde på ca. 5 m. I midten af redskabet står tre pæle, der har en højde på ca. 7 m. Der er monteret en rutsjebane der starter i gulvhøjden ca. 3,5 m over terræn. Rutsjebanens udløb er drejet ind mod skoven, så den næsten ikke ses fra stien. Den er 60 cm bred og 3,8 m lang. Legeredskabet 'reden' kræver et faldunderlag på 63 m². Svævebanens startplatform er 90 cm høj og stativet er i alt 3,9 m højt. Banen er ca. 21 m lang og stativet i enden af svævebanen er ligeledes 3,9 m højt. Samlet faldunderlag 113 m². I faldzonerne under klatreredskabet og svævebanen etableres et faldunderlag med 30-40 cm tykt lag barkflis. Rundt om faldunderlaget udformes en kant bestående af en lille jordvold hvori

der punktvis er indarbejdet træstubbe og kampesten. Faldunderlaget og kanten skal falde i et med skovbunden. De øvrige redskaber kræver ikke faldunderlag.

Tipien som er max. 2 m høj består i af tre robiniestolper der tilsammen danner en ramme, hvor børnene selv kan bygge videre på tipien med grene fra skoven. Tipien kræver ikke faldunderlag.

Den lille fugleredegynge er max 2 m høj og 2,7 m bred fra stolpe til stolpe, og kræver ikke faldunderlag.

Alle redskaberne produceres i følgende materialer: Stolper udføres i robinietræ, gulv/reposer i egetræ, net og tov laves i taifuntov, kikkert og rutsjebane udføres i stål.

Storytelleren er en mindre installation på ca. 202 x 97 x 19 cm. Den består af en stander med et rat og en indbygget højttaler. Når der drejes på rattet, genereres der strøm, og der kan afspilles en lille lydfil. Lydfilen kan fortælle børnene lidt om stedet, skovens dyr, flagermusenes lyde eller andre relevante emner. Installationen kræver ikke strøm, men skal monteres på en cementflise 50 x 50 cm, der dækkes af jordbundens materialer.

Storyteller opføres af:

Korpus og drejeskive: Patineret CORTEN stål eller malet i en neutral farve, der falder i et med skoven. Topplade: Bruneret messing. Front- og bagplader: Pulverlakeret stål også i neutral farve. Rat: Birkekrydsfiner i neutral farve.

På græsset og i skovbunden udføres to 'jorden er giftig' baner, der også kan anvendes som siddepladser. Banerne består af eksisterende fældet træ fra skoven, der er blevet lagt i skovbunden i forbindelse med gennemgang for risikotræer i parken. Det er primært bøgestammer der vil blive anvendt.

Bilag 3, 4 og 5 viser projektforslag med mål, samt visualiseringer til projektforslaget.

Plejeforhold

Legepladsen vil blive driftet som øvrige legepladser med supplerende af faldunderlag, vedligeholdelse af redskaber, renhold mv.

Træerne vil i en radius af 15 m blive gennemgået for at sikre mod risikotræer.

Arbejdets udførelse og tidsplan

Anlægsarbejdet forventes at blive opstartet i april 2021 og vil vare ca. to måneder.

Offentlighedens adgang vil kun være begrænset i forbindelse med levering af materialer til legepladsen.

Vilkår

Det forudsættes for begge dispensationer, at projektet opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet. Tidspunkt for etablering skal anmeldes til natur@gladsaxe.dk senest én

uge før opstart. Gladsaxe Kommune v. natur@gladsaxe.dk skal have en færdigmeddelelse, så snart at arbejdet er udført.

Hvis der findes arkæologiske levn som f.eks. samlinger af sten, sortfarvet jord, knogler, potte-skår eller mønter, skal arbejdet standses og Kroppedal Museum gives besked, jf. museumsloven² § 27 stk. 2.

Opdager du en forurening ved arbejdet, skal du kontakte Gladsaxe Kommunes miljøafdeling v. natur@gladsaxe.dk, hvorefter vi vurderer, hvad der skal gøres.

I øvrigt

Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, bortfalder den.

Efter naturbeskyttelseslovens § 87 stk. 7 må dispensationen ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Dispensationen gives alene efter naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1 og § 18, stk. 1. Derfor fritages ansøger ikke fra at indhente andre nødvendige tilladelser, dispensationer m.v., som der i øvrigt måtte kræves, det gælder f.eks. dispensation fra fredningen af Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser.

Lovgivning og bestemmelser

NBL § 16 - søbeskyttelseslinjen

Bagsværd Sø er omgivet af en søbeskyttelseslinje på 150 m. Indenfor søbeskyttelseslinjen er det forbudt at opføre bebyggelse og lignende, foretage beplantning eller ændringer i terrænet, jf. nbl. § 16 stk. 1. Dele af det ansøgte projekt foregår indenfor den nuværende gældende søbeskyttelseslinje. Det drejer sig primært om klatrereds-kabet 'reden' og dele af svævebanen (bilag A) projektforslag september 2020, men også en "jorden er giftig bane" bestående af organiserede væltede træstammer. 'Reden' og svævebanen har bygningsmæssig karakter og udlægning af faldunderlag (barkflis på 40-50 cm) ændrer terrænet. Der er derved tale om forhold der skal sagsbehandles efter denne §. Kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i nbl. § 16 stk. 1, jf. nbl. § 65 stk. 1.

NBL § 17 - skovbyggelinjen

Projektområdet er delvist placeret i fredskoven i Aldershvile Slotspark. Fredskov er omgivet af en skovbyggelinje på 300 m, som også dækker vandfladen. Indenfor skovbyggelinjen er det forbudt at placere bebyggelse, campingvogne og lignende, jf. nbl. § 17, stk. 1. Da denne lov kun forholder sig til "bebyggelse" m.m. er en dispensation i henhold til skovbyggelinjen ikke nødvendig, da der kun er tale om en jorden er giftig bane" bestående af organiserede væltede

² Bekendtgørelse af museumsloven, LBK nr. 358 af 08/04/2014

træstammer. Kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i nbl. § 17 stk. 1, jf. nbl. § 65 stk. 1.

Museumsloven

Aldershvile Slotsruin er dateret til 1782 - 1909 e.Kr. og omfattet af museumslovens § 29e og 29 f. Der må således ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsmindet. Der må heller ikke foretages udstykning, udmatrikulering eller arealoverførsel, der fastlægger skel gennem fortidsmindet. Opsætning af naturlegepladsen medfører ingen ændring af tilstanden af selve fortidsmindet.

NBL § 18 – fortidsmindebeskyttelseslinjen

Den fredede Slotsruin kaster en beskyttelseslinje efter naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, og der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet indenfor en 100 m zone fra fortidsmindet. Følgende legeelementer kræver en dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring Aldershvile Slotsruin: redegynge, klatreredskabet 'reden' med faldunderlag, svævebane med faldunderlag, tipi, samt storyteller. Træskulpturen og "jorden er giftig banen" bestående af organiserede væltede træstammer, opfattes ikke som en tilstandsændring, da dette er en naturlig del af landskabet i området. Kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i nbl. § 16 stk. 2, jf. nbl. § 65 stk. 2.

Internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter

Der kan ikke meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, § 17, stk. 1 og § 18, stk. 1, hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt negativt, jf. bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter³ § 6 stk. 1 og stk. 2 samt § 7 stk. 3 nr. 1. Ligeledes kan der ikke gives dispensation, hvis projektet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter eller ødelægge bilag IV-plantearter, jf. samme bekendtgørelse § 7 stk. 3 nr. 1 og § 10 stk. 1.

Vurdering og begrundelse

Søbeskyttelseslinjen § 16

Gladsaxe Kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 16, stk. 1 til de ansøgte elementer, da disse ikke kompromitterer de landskabelige hensyn, herunder oplevelsen af sølandskabet samt det frie udsyn. Det er kun delelementer af legepladsen i skoven, der ligger indenfor søbeskyttelseslinjen, som kræver en dispensation. Der er tale om halvdelen af svævebanen, en del af 'reden' altså klatreredskabet, samt terrænændringen (barkflis) under disse.

Den eksisterende legeplads ligger udenfor søbeskyttelseslinjen, men indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen. Hvis legepladsen skal tage hensyn til

³ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018

fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring Aldershvile Slot, er der ikke muligt at placere en ønsket legeplads udenfor søbeskyttelseslinjen. Den ønskede placering af naturlegepladsen har et lille overlap med søbeskyttelseslinjen og tager desuden et særligt hensyn til søbeskyttelseslinjen således, at legepladsen er placeret i en lavning, hvorfra det af terrænmæssige årsager ikke er muligt at se søen. Et andet argument er, at legeelementerne er udformet så f.eks. svævebanen falder naturligt ind i skoven med de mange lodrette stammer.

Det vurderes også, at det ansøgte, ikke skader området som levested for dyre- og plantelivet. Legepladsarealet udgør kun en meget lille del af skoven og er i forvejen meget forstyrret af brugere af arealet, hvilket for nogen arter allerede i dag, gør det til et mindre attraktivt levested. Ligeledes er det et relativt lille og mindre attraktivt levested, hvor man ønsker at udlægge barkflis som faldunderlag.

Skovbyggelinje § 17

Gladsaxe Kommune har vurderet, at en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1, ikke er relevant. De delelementer af legepladsen der ønskes placeret indenfor skovbyggelinjen består af en "jorden er giftig bane" en balancebom og træstubbe til at balancere på lavet af væltede træstammer i arealet. Disse elementer betragtes ikke som bygninger i forbudsbestemmelsen for skovbyggelinjen.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen § 18

Gladsaxe Kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 til de ovenstående beskrevne elementer indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen bestående af en fugleredegyng, en tipi, 'reden' med faldunderlag, svævebane med faldunderlag samt storyteller uddybet i ansøgningsmaterialet (bilag A).

Dispensationen begrundes i, at der er tale om et særligt tilfælde hvor også rekreative hensyn skal tilgodeses jf. fredningen og hvor der i plejeplanen til fredningen er beskrevet, at den eksisterende legeplads (bestående af to vippehøns) kan udvides. Det er i øvrigt en stor udfordring at placere legepladsen i forhold til de mange juridiske beskyttelseshensyn der er i området, men det har været bl.a. været vigtigt, at placere legepladsen et sted hvor man ikke hindrer det frie ind og udsyn til Aldershvile Slotsruin.

Den ønskede placeringen af legepladsen har taget særligt hensyn til fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvorfor den ønskede legeplads placering er lavt i terrænet og at legeredskaberne generelt er i naturmaterialer. Terræændringerne fra skovbund til faldunderlag på udvalgte steder ændrer ikke oplevelsen af fortidsmindet, da man ikke kan se fortidsmindet fra disse steder (bilag 2).

Gladsaxe Kommune har været på besigtigelse i området d. 15. januar 2020 (bilag 2). Af bilaget ses ind og udsyn fra Aldershvile Slotsruin. Fra skovdelen af parken, er der et bredt vegetationsbælte mellem skov og fortidsminde. Som noget særligt er terrassen mod øst en del af fortidsmindet hvor der bl.a. er plantet taks, som skal bevares. Taks er en stedsegrøn plante

der er med til at begrænse udsynet til den østlige del af slotsparken samt indkigget til selve ruinen fra den ønskede placering af legepladsen.

Det vurderes endvidere, at de arkæologiske lag ikke berøres ved etableringen af legepladsen. Dette begrundes i, at legepladsen etableres ved punktfundering og at der ikke skal ske et større gravearbejde under etableringen. Denne vurdering bekræftes af Kroppedal Museum (bilag 6).

Natura 2000

Gladsaxe Kommune vurderer ikke, at nærværende projekt i sig selv kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette meget lokale element uden fysisk forbindelse til Natura 2000-områder vurderes ikke at kunne påvirke disse negativt. Det tættest beliggende Natura 2000-område 800 meter fra Natura 2000-område nr. N139 "Øvre Mølledal, Furesø og Frederiksdal Skov". Det ansøgte projekt har en lokal karakter.

Bilag VI-arter

I området omkring Bagsværd Sø og Aldershvile Slotspark forekommer Vandflagermus, Sydflagermus, Brunflagermus, Dværgflagermus, Troldflagermus og Skimmelflagermus. Vandflagermusen yngler i et træ umiddelbart udenfor projektområdet. Gladsaxe Kommune vurderer, at der ikke vil ske en forringelse af den økologiske funktionalitet for arter af flagermus i området ifm. det ansøgte lokale projekt, blandt andet fordi der ikke fældes træer eller ændres væsentligt i vegetationsforholdene i området.

Af andre bilag IV-arter der lever i slotsparken inklusiv skovområdet, er der kendskab til Spidssnudet frø og Stor vandsalamander. Udbuddet af rasteområder i parken er så stort, at eventuelle rasteområder der påvirkes i forbindelse med projektet, ikke vil påvirke den økologiske funktionalitet for de to arter. Det vurderes ikke, at det er sandsynligt, at andre bilag IV-arter (herunder bilag IV-plantearter) lever i området.

Kort om at klage

Både du og en række andre kan klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du skal klage senest den 31.12.2020.

Se flere oplysninger om at klage i bilag 7.

Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er offentliggjort, altså senest den 01.06.2021.

Du er velkommen til at kontakte natur@gladsaxe.dk, hvis du har spørgsmål til sagen.

Med venlig hilsen

Anders Adams
Naturmedarbejder, Miljøafdelingen

Vedlagt er:

Bilag 1. Kortbilag med placeringsforslag og myndighedsmæssige rammer

Bilag A. Ansøgning

Bilag 2. Eksisterende forhold

Bilag 3. Projektforslag

Bilag 4. Projektforslag med mål

Bilag 5. Projektforslag første visualiseringer

Bilag 6. Udtalelse fra Kroppedal Museum

Bilag 7. Klagevejledning

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening i Gladsaxe v. Kurt Loftkjær, kurt@loftkjaer.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dngladsaxe-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening Gladsaxe (DOF Gladsaxe), gladsaxe@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF), natur@dof.dk

Friluftsrådet, kreds@friluftsradet.dk

Friluftsrådet, v. Anne Merete Palmgren retepalmgren@gmail.com

Friluftsrådet, storkoebenhavnnord@friluftsradet.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk

Kroppedal Museum, kontakt@kroppedal.dk

Kroppedal Museum v. Lotte Sparrevohn, lotte.sparrevohn@kroppedal.dk

Lokalhistorisk Forening v. Arne J. Fogt, arnefogt@hotmail.com